

70 vuoden takaiset muistot kansien väliin

Veteraanitietojen keruu on vakkasuomalainen suururakka

□ Harri Suomalainen

–Vähän jälkijunassa ollaan, mutta juna kulkee, ja se on pääasia selvittää Vakkasuomalaisista sotaveteraanitietoja talteen. Yhdistyksen puheenjohtaja **Erkko Teerimaa** tämänhetkistä matrikkeli- ja sotahistoriatietojen keräämistilannetta.

–Yhdistys sinällään on keskusorganisaatio ja työväline, joka on perustettu helpottamaan pitäjien omaa keruutoimintaa.

Yhdistyksen toiminnan tukemiseksi on käynnistetty EU-hanke, jonka kokonaisrahoitus on noin 70 000 euroa. Hanke päättyy ensi vuoden toukokuun lopussa.

–**Se aika** ei riitä. Keräystyö on hyvällä mallilla pienissä pitäjissä Lokalahdella, Pyhämässä ja Pyhärintassa, mutta esimerkiksi Vehmaa lukuisine kivityömiehineen ja heihin liittyvine muuttoliikkeineen tulee viemään aikaa.

Veteraanitiedon keruun moottoriksi Erkko Teerimaa nimeää vehmaalais-uusikaupunkilaisen **Matti Jalavan**.

–Ilman Matin tietotaitoa ja teknistä laitteistoa ei hommas-ta tulisi tällä budjetilla yhtään mitään. Tietoja syötetään koneelle päivittäin, mutta tämä

on suuri työ, sanoo Teerimaa.

Vehmaan sotaveteraanitietojen kerääjien palaverissa tilannetta päivittämässä käynyt Matti Jalava totesi tietojen keruun olevan pisimmällä Lokalahden osalta. Matrikkeli-tiedot kerätään kaikilta ennen

1960-lukua paikkakunnalta muuttaneilta, jolloin mukaan mahtuvat myös esimerkiksi siirtokarjalaiset.

–Uusikaupunki on oma laaja kokonaisuutensa, jossa riittää työtä maalaiskuntineen. Kirjoihin tulee myös muuta sotahistoriaa kuin pelkät henki-

lömatrikkelitiedot. Esimerkiksi Uudenkaupungin julkaisuun tulee osio Stella Polariksesta eli Päämajan tiedusteluosaston evakuoimisesta Ruotsiin syyskuussa 1944.

Alustavien kaavailujen mukaan julkaistavaksi tulee useampia matrikkeliteoksia,

joista oman kokonaisuutensa muodostaisivat Pyhämää ja Pyhärinta, Uusikaupunki ja maalaiskunta sekä Lokalah-ti, Vehmaa ja Taivassalo kukin omansa. Päätöstä asiasta yhdistys ei vielä ole tehnyt.

Vehmaan veteraanimatrikkeli-tietojen kerääjät kokoontuvat

säännöllisesti joka kuukauden ensimmäisenä keskiviikkona. Yksi toiminnan käynnistäjistä, Aku Virtanen sanoo, että herätelyvaihe on ohi.

–Porukkaa on saatu mukavasti mukaan ja lisää on tulossa. Nyt alkaa se varsinainen työnteko.

Virtasen mukaan kiinnostus aiheita kohtaan on kasvanut toiminnan myötä. Vehmaan kuntatiedotteeseen on tällä viikolla tulossa esitetyt tietojen keräyskaavake ja tarkat toteuttamisohjeet.

–Alussa jäätin vähän lähtökuoppiin, mutta kyllä se tästä, uskoo Aku Virtanen.

Vehmaan kokouksessa kävi kokemuksiin jakamassa loka-lahtelaisaktiivi Reijo Virtamo, joka oli näkemänsä ja kuulemaansa tyytyväinen.

–Nyt on Vehmaallakin vauhti päällä ja intoa riittää. Sanoisin, että mitään yksittäistä pullonkaulaa ei millään alueella ole. Sota-arkistossa hankkeeseen on suhtauduttu suopeasti, mutta tietosuoja-asiat tuovat työhön omat ongelmansa.

Kalannissa ja Kustavissa on jo omat veteraaniteoksensa julkaistu. Matti Jalava pitää uusien julkaisujen osalta tavoitteena päästä vastaavaan tasoon kuin Kalannissa.

Vehmaalla veteraanitietojen keruu on pääsemässä täyteen vauhtiin. Vehmaan kerääjät sekä Lokalahden Reijo Virtamo (takana 3. vas.) tutkaillemassa jatkosodan rintamalinjoja Matti Jalavan (edessä 2. vas.) esittelemästä kartasta.